

Kinnitatud direktori käskkirjaga 30.09.2013 nr.1-9/12/2013

ARENGUVESTLUSTE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED VORMSI LASTEAED-PÕHIKOOLIS

Arenguvestluse mõiste

Arenguvestlus on arvamuste vahetus, mis peab viima üksteise paremale mõistmisele, suurendama õpilase õpintahet ning entusiasmi. Arenguvestlus on regulaarne, hästi ettevalmistatud vestlus, kus arutatakse õpilase tulevikuplaane, pädevuste omandamise võimalusi ning lepitakse kokku tulevase perioodi tegevuste suhtes. Arenguvestluse käigus arutatakse, kuidas saab õpetaja ja lapsevanem õpilase püstitatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidata. Arenguvestluse ajaks on nii õpilane, õpilase vanem(ad) kui õpetaja läbi mõelnud, mida soovitakse arutada seoses õpilase isikliku arenguga.

Arenguvestluste eesmärk

Arenguvestluse eesmärgid on:

- anda hinnang õppekavas sätestatud kasvatusesmärkidest tulenevatele pädevustele õpilase eneseanalüüsi kaudu;
- leppida kokku eeloleva perioodi eesmärkides;
- leppida kokku arenguplaan eelolevaks arenguperioodiks;
- aidata kaasa sellele, et õpilane tõstaks enda enesehinnangut.

Arenguvestlus kui vastastikune kokkulepe

Tähtis on klassijuhataja, õpilase ja lapsevanema vahelise vastastikuse kokkuleppe sõlmimine arengueesmärkide püstitamise ja nende saavutamise teede sõnastamisel. Oluline on, et arengueesmärgid on selgelt defineeritud ja reaalsed võimalused nende saavutamiseks on läbi arutatud. Õpilane sõnastab arengueesmärgid nii, et ta ise oleks nendega nõus. Õpilase arengueesmärgid on seotud õpilase eneseanalüüsiga ning nende eesmärkide saavutamist on võimalik jälgida ja mõõta. Õpilase arengueesmärkide saavutamisel on klassijuhatajal ning lapsevanematel toetav ja abistav roll.

Konfidentsiaalsusnõuded arenguvestluse läbiviimisel

Õpilase eneseanalüüsi tulemused on konfidentsiaalsed. Õpilase eneseanalüüsi tulemusi ei avaldata kolmandatele isikutele. Klassijuhatajale arenguvestlusel teatavaks saanud informatsioon on konfidentsiaalne ja ei kuulu, ilma täiendava vestlusel osalejate kokkuleppeta, avaldamisele kolmandatele isikutele.

Arenguvestluste läbiviimise aeg

Arenguvestlused õpilastega lapsevanema osalusel viiakse läbi kaks korda õppeaasta jooksul. Arenguperioodi arvestatakse alates eelmisest arenguvestlusest. Arenguvestluse läbiviija on üldjuhul klassijuhataja.

Arenguvestluste läbiviimine õpilaste liikumisel ja õpetaja vahetumisel

Õpilase lahkumisel koolist kehtivad edasi kõik arenguvestlust puudutavad konfidentsiaalsuse nõuded.

Arenguvestluste ettevalmistamine

Nii klassijuhataja, õpilane kui lapsevanem peavad kõik arenguvestluseks ette valmistuma. Klassijuhataja koostab õpilasele täitmiseks eneseanalüüsi lehe (vt Lisa 1 Juhend eneseanalüüsi lehtede koostamiseks), mis antakse õpilasele vähemalt nädal enne arenguvestlust. Klassijuhataja koostab enne arenguvestluse läbiviimist orienteeruva kava, koostab eksperthinnangute (viiakse läbi 2 korda aastas vastavalt kooli õppekavale) kokkuvõtte. Klassijuhataja püüab kavandamise kaudu ennetada vestluse käigus tekkivaid probleeme ja loob alternatiivid nende käsitlemiseks.

Lapsevanemaga vestluse läbiviimine toimub vestlus õpilase eneseanalüüsi ja eksperthinnangute alusel. Arenguvestluse ajal püüab klassijuhataja aru saada, kuidas lapsevanem näeb oma lapse arengut ning kuidas klassijuhataja saab kaasa aidata selles osas.

Arenguvestluste dokumenteerimine

Arenguvestlused tuleb dokumenteerida. Arenguvestluse läbiviija koostab Arenguvestluse kokkuvõtte (vt Lisa 2 Arenguvestluse kokkuvõtte koostamise näidised) , mis kinnitatakse õpilase lapsevanema ja klassijuhataja allkirjaga.

Arenguvestluste läbiviimine

Edukas on selline arenguvestlus, mille käigus eelkõige õpilane aga ka lapsevanem saavad väljendada enda tundeid, mõtteid, seisukohti ja arvamusi. Vestluse käigus peab õpilasele ja lapsevanemale jääma aega kommentaarideks, küsimusteks, ettepanekuteks ja arvamusteks.

Arenguvestluse võib klassijuhataja planeerida mitmeosalisena järgneva kava alusel:

Esimene osa (eeltöö õpilase ja lapsevanemaga):

- Annan õpilasele ja lapsevanemale teada, millele arenguvestlus keskendub, kaua kestab ja mis on arenguvestluse eesmärk. Palun lapsevanemal mõelda Lisas 3 kirjeldatud küsimustele.
- Tutvustan õpilasele eneseanalüüsi lehte ja palun selle arenguvestluseks ära täita.

Teine osa (vestlus lapsevanem - õpilane - õpetaja):

- Tutvutakse õpilase eneseanalüüsi ja eksperthinnangute tulemustega
- Arutletakse, kuidas koos lapsevanemaga toetada võimalikult efektiivselt lapse arengut ning aidata teda arengueesmärkide saavutamisel.
- Ühiselt arutletakse esilekerkinud probleemide lahendamisvõimalusi.
- Täidetakse Arenguvestluste kokkuvõtte leht: aidatakse õpilasel püstitada järgnevak perioodiks eesmärgid

Arenguvestluse käigus antav tagasiside õpilasele peab olema konstruktiivne ja arendav. Arenguvestluse käigus antav tagasiside lapsevanemale peab olema konstruktiivne.

Arenguvestluse lõpus kinnitavad nii õpilane, lapsevanem kui klassijuhataja allkirjaga Arenguvestluse kokkuvõtte, näidates, et nad on kirjapanduga nõus ning on kokkulepetest selgesti aru saanud. Õpilane koos lapsevanemaga ja klassijuhataja saavad soovi korral Arenguvestluste kokkuvõtte koopia.

Järeltegevused

Arenguvestlusel saavutatud kokkulepete alusel võivad toimuda mitmed järeltegevused: täiendav Arenguvestlus, juhendamine, saavutatu hindamine ning kokkulepete korrigeerimine, täiendav juhendamine jne. Kokkuleppel õpilase ja/või lapsevanemaga kaasatakse Arenguvestluse järeltegevusse ka teisi õpetajaid ja koolitöötajaid.

Arenguvestluse korraldamine ja vastutus

Arenguvestluste protsessi koordineerib ja vastutab nende toimumise eest direktor. Arenguvestluse viib läbi klassijuhataja. Vastutus kõikide protseduurireeglite täitmise eest lasub klassijuhatajal. Arenguvestluse läbiviimise kuupäeva lepib personaalselt õpilasega ja lapsevanemaga kokku klassijuhataja. Arenguvestluse protseduuri ja tingimuste muutmise ettepanekuid on võimalik pidevalt teha kirjalikult direktorile. Muudatuste sisseviimisel hakkavad need kehtima uuest õppeaastast.

JUHEND ENESEANALÜÜSI LEHTEDE KOOSTAMISEKS

Õpilaste eneseanalüüsi lehtede koostamisel tuleks järgida järgmisi põhimõtteid:

1. Õpilase eneseanalüüsi lehtede koostamisel tuleks lähtuda antud kooliastmest üldpädevustest.
2. Eneseanalüüsilehed peavad olema koostatud õpilasele arusaadavalt.
3. Eneseanalüüsi lehtede koostamisel võib kasutada nii küsimusi kui väiteid.

Näiteks küsimused:

Mis sulle õppimise juures kõige rohkem meeldib?

Mis tundub sulle õppimise juures kõige huvitavam?

Mis sulle õppimise juures kõige vähem meeldib?

Mis sunnib sind vahetevahel õppimisega mitte tegelema?

Mida sa oma õpetajatelt konkreetselt ootaksid?

Näiteks väited:

Mulle meeldib koolis käia. Saan klassikaaslastega hästi läbi. Saan õpetajatega hästi läbi. Tülide korral suudan ennast valitseda. Mulle meeldib teha kodutöid.

4. Küsimused õpilase eneseanalüüsilehele peaks mahtuma ära ühele A4 lehele (võib ka kahepoolne olla).
5. Eneseanalüüsilehte võib igal aastal muuta. Sõltuvalt vajadusest, võib lisada eneseanalüüsimiseks selliseid küsimusi või väiteid, mis hõlmavad eriti probleemseid valdkondi.
6. Õpilaste eneseanalüüsi lehtede koostamisel tuleks arvestada õpilase isiksuse tüübiga.

ÕPILASE ENESEANALÜÜSI LEHT

Konfidentsiaalne

8 klassi õpilase eneseanalüüs lähtuvalt III kooliastme pädevustest

Ees- ja perekonnanimi:

Väited

Õpilase selgitused väidete kohta

Tunnen oma võimeid, huvisid, kavandan neist lähtuvalt oma õpitee	
Olen valmis ennast arendama	
Olen Eesti Vabariigi lojaalne kodanik, oman põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest	
Austan inimõigusi, hoidun vägivallast, oskan sellele vastu seista	
Väärtustan maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas	
Väärtustan kultuuri, oskan hinnata kunsti	
Väärtustan säästvat eluviisi; oskan näha inimtegevuse mõju tagajärgi loodusele	
Väärtustan terveid eluviise, hoolitsen oma vaimse ja füüsilise tervise eest	
Oskan õppida: seada õppimise eesmäärke, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust	
Mõistan meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust	
Oskan nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada	
Oskan üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmäärke ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava	
Oskan iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina	
Oskan suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda	
Oskan oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta	

ARENГУVESTLUSE KOKKUVÖTTE KOOSTAMISE NÄIDISED

Arenгуvestluse kokkuvõte. (näidis 1)

9 klass 20.../20... õppeaasta

I Mõtlen möödunud aastale ja iseloomustades ennast täidan järgnevad lüngad.

Eelmisel aastal olin klassikaaslasena/sõbrana ...

Selleks, et olla parem sõber ja kaaslane saan ...

	Tavaliselt	Mõnikord	Harva
Töötan tunnis mõttega kaasa			
Mul on vajalikud töövahendid kaasas			
Kodused tööd on tehtud			
Vajadusel teen kaaslastega koostööd			
Võimaldan teistel rahulikus keskkonnas õppida			
Minu käekiri on loetav			
Käitun viisakalt(ka vahetunnis, sööklas, väljaspool kooli)			
Pingutan ja pühendun õppimisele			

Õpilasena olen ma ...

Õppeained, milles olen enesega rahul ...

Õppeained, milles pean rohkem pingutama ...

Õppimisega tahaksin saavutada ...

Õpetajad saavad mind aidata ...

Vanemad saavad mind aidata ...

II Mõtlen iseendale ja leian vastused järgnevatele küsimustele.

Minu parimad iseloomuomadused on ...

Kodus olen ...

Peale koolitöö suudan veel tegeleda ...

Mind huvitab veel ka ...

Mul õnnestub hästi ...

Minu unistuste elukutset saab õppida ...

Selleks õpin eriti hoolikalt õppeainetest just ...

Koolilõpueksamiteks valisin ...

sest ...

Millest unistan?

Arenguvestluse kokkuvõte. (näidis 2)

... klass 20...../20.... õppeaasta

I Mina kaaslasena

	Jah	Enamasti	Vahete- vahel	Ei
Saan kõigi oma koolikaaslastega hästi läbi				
Aitan ja toetan teisi õpilasi				
Koolikaaslased suhtuvad minusse hästi				
Suhetes koolikaaslastega on olnud ka probleeme				

Milline kaaslane olen?

Mida saan teha, et olla veel parem kaaslane?

II Mina õpilasena

	Alati	Enamasti	Harva	Mitte kunagi
Töötan tunnis kaasa				
Mul on vajalikud töövahendid kaasas				
Kodused tööd on tehtud				
Oskan ühistöös arvestada teistega				
Võimaldan teistel rahulikus keskkonnas õppida				
Minu raamatud ja vihikud on puhtad ning korralikud				
Minu käekiri on loetav				
Käitun viisakalt(ka vahetunnis, sööklas, väljaspool kooli)				
Pingutan ja pühendun õppimisele				

Õpilasena olen ma ...

Õppeained, milles olen enesega rahul ...

Õppeained, milles pean rohkem pingutama ...

Minu eesmärgid õppimises ...

Milles õpetajad saavad mind aidata ...

Kuidas vanemad saavad mind aidata ...

Mida lapsevanemad ja õpetajad juba teevad, mis lapse arengut toetab?

Mis on see, mida meie täiskasvanutena alles hoidma peame, sest see on lapsele vajalik?

III Mina ise

Minu parimad iseloomomadused on ...

Milline olen kodus ...

Mis mind huvitab ja millega tegelen peale õppimise ...

Mul õnnestub hästi:

Millest unistan?

Osalejate allkirjad:

Kuupäev:.....

Õpilane

Lapsevanem

Õpetaja

Arenguvestluse kokkuvõte. (näidis 3)

Saavutamise kokkulepe (NÄIDIS)

Kokkuleppe osapooled.

Õpilane:

Lapsevanem(ad):

Klassijuhataja:

Õpilase isiklik areng:

Edusammud:

	Õpilane	Lapsevanemad	Klassijuhataja
Õppetöö			
Suhted õpetajatega			
Suhted kaasõpilastega			
Tunniväline tegevus			

Anded:

	Õpilane	Lapsevanemad	Klassijuhataja
Õppetöö			
Suhted			
Tunniväline tegevus			

Nõrkused:

	Õpilane	Lapsevanemad	Klassijuhataja
Õppetöö			
Suhted õpetajatega			
Suhted kaasõpilastega			
Tunniväline tegevus			

Hirmud:

	Õpilane	Lapsevanemad	Klassijuhataja
Õppetöö			
Suhted õpetajatega			
Suhted kaasõpilastega			
Tunniväline tegevus			

Eesmärgid: Millised on sinu jaoks kõige olulisemad eesmärgid järgmiseks aastaks?

	Õpilane
Õppetöö	
Suhted õpetajatega	
Suhted kaasõpilastega	
Tunniväline tegevus	

1. Vali õige eesmärk

1. Mida te hindate oma lapses? Mis on tema tugevad küljed?
2. Millised on lapse huvid ja harjumused?
3. Missugune on teie lapse suhe kooli, oma klassi, õpetajatesse?
4. Millised on lapse võimalused tegeleda õppimise ja huvialadega?
5. Mis kohustused on lapsel kodus?
6. Mis lapsele koolis käimise juures meeldib / ei meeldi?
7. Millised ootused on teil kooli suhtes?
8. Millised on teie lapse juures olulised momendid, mida peaksin õpetajana teadma?
9. Kui palju infot saate lapselt kooli kohta?
10. Kuidas käitub teie laps konfliktsituatsioonis?
11. Kuidas laps käitub, kui koolis läheb halvasti või hästi, kuidas reageerite sellele teie?
12. Mida teete koos perega ja kuidas laps selles osaleb (meelsasti vms)?
13. Mida mina klassijuhatajana peaksin teie lapse suhtes teisiti tegema?
14. Milliseid probleeme on kooliskäimisega ette tulnud, milliseid lahendusi näete?
15. Mida teie teete ja peate oluliseks oma lapse arendamiseks?